

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vstaja ali upor v Bosni in Hercegovini.

Žalostni glasi prihajajo Avstriji od juga: slovenski prebivalci v Krivošijah, v Hercegovini in Bosni so vstali in se upirajo avstrijsko-ogerskeji vladi. Po zadnjih poročilih to nikakor ni navadno roparstvo ali tolovajstvo, ampak srdita in od lani uže pripravljajoča se vstaja zoper avstrijskega cesarja mereč na to, da mu vzamejo Bosno in Hercegovino. Ni dvomiti več, da imajo roko zmes Italijani, Angleži, Rusi pa tudi mnogi Črnogorci, Srbi in Turki. Ti porablajo nezadovoljstvo bosenskih, hercegovskih in dalmatinskih Slovanov, da Avstriji delajo nepriliko in škodo. Zato beremo pa ob železnicah tudi lahko vidimo, kako nagloma naši vojaki hitijo tje doli v južne kraje, da obranijo Avstriji, kar si je pred par leti piborila. Tudi je uže tekla kri. Vendar je še upanja dovolj, da se upor zatre, vstaja zaduši. Toda želeti je, da se uzroki tolikim žrtvam in nevarnim uporom tudi odpravijo, sicer se imamo večnih nemirov bati. V ta namen pa je treba uzroke nezadovoljstvu odstraniti. Ako je prebivalstvo z vlado zadovoljno, potem nima uzrokov kljubovati. Da pa se to doseže, treba je konec storiti nemško-magjarskeji politiki, kajti le ta je nezadovoljstvo največ pouzročila.

Naše avstrijsko cesarstvo je največ trpelo od Turkov pa jih tudi najprvlje zdatno zavrnilo. Ravno letos bo 300 let, odkar smo jih od Dunaja odbili nazaj. Avstrija je potem takem imela nalogo zgodovinsko pa tudi v 300 letih dovolj časa, Tarke dalje napadati, kristijane turškega jarma osvoboditi, Avstrije upliv črez Balkanski poluotok raztegnoti, turško cesarstvo pa razdijati. Največ časa in moči smo imeli po končanih francoskih vojskah do l. 1848. Toda tedajšnji minister knez Meternih je vse zgodovinske naše težnje na glavo postavil in šel Turka braniti in podpirati. Vsled tega so turški kristijani začeli od Avstrije proč obračati svoje oči k mogočnim Rusom. Ti so res v večih strahovitih vojskah prilomastili na pomoč. Tako so postali svobodni Grki, Srbi, Črnogorci,

Rumuni in večji del Bolgarov. Avstrija, pravi in prvi dedič turške zapuščine, pa bi skoraj bila ostala praznih rok, ko bi jej Bismark in Angleži iz zavisti do Rusov ne bili v Berolinskem miru odkazali zasesti Bosno in Hercegovino. No, in po trdnej borbi smo deželi zasedli, prebivalstvo, osobito kristijansko je tega bilo veselo; posebno katoličani bili so navdušeni za avstrijskega cesarja in tudi mohamedani bi se bili vdali, ker slovenske krvi v sebi vendar ne morejo zatajiti. Trebalo je le vsemu slovenskemu prebivalstvu pokazati dobrohotnosti in mu nakloniti pomočkov, da mu celijo rane po 500letnem turškem trinoštvu usekane. Prvi poveljnik in pravi dobitnik FZM. Filipovič je tudi to storiti nameraval. Toda nenkrat prevlada nemško-magjarska Slovanom itak neprijazna politika in nesreča je bila djana! Baron Filipovič, ki je nameraval prebivalstvo z Avstrijo sprijazniti in zediniti, moral je odstopiti.

Sedaj je ostalo skoraj vse, kakor pod Turkom, mohamedanom so se puščale prejšnje predprave, kristjanska raja pa je trpela in plačevala desetino itd. kakor poprej. Zemljiščne razmere so ostale pri starem. Pristopili so prej nepoznani davki. Došlo je mnogo tujih uradnikov v deželo. Delalo se je na ponemčevanje, vsaj tu pa tam itd. Vse vkup je prejšnjo navdušenost za avstrijskega cesarja zatro, nezadovoljstvo je povsod napredovalo. Ljudje so prišli iz Bosne in Hercegovine prosit, pa niso bili uslišani. Zato so kmalu rodili se tajni shodi, zarote in naposled so se prištulili tuji rovarji in vstaja, upor in putanje postalo je neizogibno.

Ako se posreči še tokrat deželi pomiriti, potolažiti, potem je pač slednji čas, da se za vselej priklopote k Avstriji in v njima morebiti združeni z Dalmacijo in Hrvatsko uraduje slovenski in sploh Slovanom tako ustrezno, kakor drugod Nemcem, Magjarom in Italijanom. Potem je upati tudi stalnega mira in Avstrija si ohrani na jugo živó, nepremagljivo slovensko trdnjavo!

Ako se pa ne posreči, tedaj utegne vstaja povod dati velikej, mogoče da svetovnej vojski!